

Relevance in LinkedIn from the views of Medical Librarians

M. Shirzad¹ | A. Mousavi Chelek² | S. Ziaei³
F. Soheili⁴ | M. Salami⁵

Received: 17, Feb. 2020
Accepted: 31, May 2020

DOI:10.30484/NASTINFO.2020.2470.1933

Background and Purpose: Considering the important role of social networks, this study aims to identify factors affecting relevance in LinkedIn .

Method: 17 information specialists participated in the study. Data was collected using semi-structured interviews, then coded and analyzed using Dickelman method.

Results: 441 primary codes and seven categories including information system, retrieval system, document attributes, database attributes, user attributes, requests and queries, and feedback.

Conclusion: LinkedIn plays an important role in meeting the information needs of the participants

Keywords

Information recovery, Relevance, Social
networking, LinkedIn.

1. PhD Candidate in knowledge & Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran, msh1362@yahoo.com
2. Associate professor, Department of knowledge & Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran, (Corresponding Author) mousaviaf@gmail.com
3. Associate professor, Department of knowledge & Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran, soraya.ziaei@gmail.com
4. Associate professor, Department of knowledge & Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran, fsohieli@gmail.com
5. Assistant Professor, Department of knowledge & Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran, salamilib@yahoo.com

تجربه زیسته متخصصان کتابداری پزشکی در زمینه ربط اطلاعات در شبکه اجتماعی لینکدین

مجید شیرزاد^۱ | افشین موسوی چلک^۲ | ثریا ضیایی^۳
فرامرز سهیلی^۴ | مریم سلامی^۵

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۱/۲۸ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۳/۱۱

۱. دانشجوی دکترای علم اطلاعات و
دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،
ایران

mshml362@yahoo.com

۲. دانشیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،
ایران (نویسنده مسئول)

mousaviatf@gmail.com

۳. دانشیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،
ایران

soraya.ziaei@gmail.com

۴. دانشیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،
ایران

fsohieli@gmail.com

۵. استادیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،
ایران

salamilib@yahoo.com

هدف: شناسایی عوامل مؤثر بر بهبود ربط در بازیابی اطلاعات در شبکه اجتماعی لینکدین.
روش: ۱۷ مشارکت‌کننده (۹ مرد و ۸ زن) به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و در
مصاحبه نیمه‌ساختاریافته شرکت کردند. داده‌ها به روش دیکلمن کدگذاری و تحلیل شد.
یافته‌ها: استخراج ۴۴۱ کد اولیه و هفت مقوله شامل سامانه اطلاعاتی، سامانه بازیابی،
ویژگی‌های سند، ویژگی‌های پایگاه، ویژگی‌های کاربر، درخواست‌ها و پرسش‌ها و وجود
بازخورد از داده‌ها استخراج شد و نشان داد شبکه لینکدین نقش مهمی در رفع نیازهای
اطلاعاتی مشارکت‌کنندگان دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

کلیدواژه‌ها

بازیابی اطلاعات، ربط، شبکه‌های اجتماعی، لینکدین

مقدمه

سامانه لینکدین از بزرگ‌ترین شبکه‌های اجتماعی دنیا و یک مخزن بزرگ اطلاعات برای دانشمندان است. عضویت در گروه‌های تخصصی لینکدین موجب می‌شود شخص از تجربیات دیگران درباره کسب و کار موردنظرش مطلع شود و دامنه ارتباطاتش گسترش یابد (Greenwood, Perrin & Duggan, 2016). کاربران شبکه‌های اجتماعی علمی عمدتاً به دلیل کمبود وقت ترجیح می‌دهند به جای جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی به شبکه‌های اجتماعی علمی مراجعه کنند و از راه تعامل با دیگران به مطلوب خود دست یابند. بنابراین ربط در این شبکه‌ها بیش از شبکه‌های اجتماعی عمومی اهمیت دارد. زیرا شبکه‌های اخیر اغلب برای سرگرمی‌اند و صرف زمان در آن‌ها کمتر اهمیت دارد. بنابراین شبکه‌های اجتماعی علمی باید از شیوه‌های دیگری برای افزایش ربط استفاده کنند. هدف این پژوهش بررسی عوامل بهبود ربط در بازیابی اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی علمی از نظر متخصصان کتابداری پزشکی است.

درباره راه‌های بهبود ربط و کیفیت شبکه‌های اجتماعی علمی پژوهش فراوان است (بیابانی، ۱۳۹۸؛ جوادی مقدم و همکاران، ؛ بیگم مرتضوی، ۱۳۹۴؛ حسن‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳؛ Losada et al., 2018؛ Farhi, & Boughaci, 2018؛ Berger & Lafferty, 2017؛ Thangaraj, 2014). ولی لزوم دستیابی به یک تصویر واضح‌تر احساس می‌شود. مطالعات به صورت پراکنده به موضوع ربط اطلاعات پرداخته‌اند. پژوهشگران مختلف تلاش کرده‌اند تا با پیشنهاد رویکردهای جدید، ربط بازیابی اطلاعات را افزایش دهند، اما در هیچ کدام از مطالعات صورت گرفته، به عوامل مؤثر بر ربط بازیابی اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی علمی پرداخته نشده است. از آن جا که تولید محتوا در شبکه‌های اجتماعی علمی مانند لینکدین به عهده کاربران است، نقش آن‌ها در ربط بازیابی اطلاعات و مرتبط بودن آن، اهمیت ویژه‌ای دارد که مطالعات گذشته به آن توجه کافی نداشته‌اند. با توجه به شرایط موجود، در میان پژوهش‌های صورت گرفته داخلی و خارجی، جای مطالعه‌ای که به شناسایی عوامل مؤثر بر بهبود ربط در بازیابی اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی علمی از دیدگاه متخصصان و خبرگان پیردازد، کم است و تحقیقی جامع در این زمینه کمتر به چشم می‌خورد.

روش

با معرفی چندتن از آگاهان، ۳۲ کتابدار پزشکی متخصص عضو شبکه لینکدین به صورت رسمی به مشارکت در این پژوهش دعوت شدند. از ایشان ۲۳ نفر موافقت کردند. برای جمع‌آوری داده‌ها فرم مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بر مبنای نظر متخصصان و ادبیات پژوهش تنظیم شد و گروه تحقیق طی یک مطالعه مقدماتی (پایلوت) روایی صوری آن را بررسی و تأیید کرد. با استخراج سؤالات متناسب با اهداف پژوهش فرم نهایی تدوین شد.

به پیروی از روش دیکلمن^۱ متن مصاحبه‌ها پس از پیاده‌سازی، چندین بار مرور و برای هر یک تفسیری نوشته شد. کدگذاری و مضامین با مشارکت و تبادل نظر پژوهشگران انجام گرفت. برای احراز قابلیت اعتماد، چند متخصص نظریه زمینه‌ای از میان اعضای هیئت علمی دانشگاه بر مراحل مختلف کدگذاری، مفهوم‌سازی و استخراج مقولات نظارت و کدگذاری نهایی را تأیید کردند.

هر یک از مشارکت‌کنندگان در یک جلسه مصاحبه ۴۵ تا ۶۰ دقیقه‌ای شرکت کردند. در ابتدای هر مصاحبه برای ضبط مصاحبه اجازه گرفته شد و در زمینه محرمانه‌بودن اطلاعات و مصاحبه‌های ضبط‌شده به ایشان اطمینان داده شد. داده‌های هفده مصاحبه به‌حد اشباع نظری رسید. مشارکت‌کنندگان ۱۷ نفر (۹ مرد و ۸ زن) با دامنه سنی ۳۲ تا ۴۶ سال بودند.

در مرحله کدگذاری باز (اولیه) مصاحبه‌ها، یادداشت‌های در عرصه، و اسناد کلمه به کلمه تایپ شد. هر متن برای درک اولیه به دقت مطالعه و زیر پاره‌های مهم آن خط کشیده و کدگذاری شد. کدها یا عیناً برگرفته از سخن مشارکت‌کنندگان و یا بازتابنده برداشت پژوهشگر از سخنان آنان است. تحلیل داده‌ها به شناسایی ۴۴۱ کد اولیه و ۶۸ کد ثانویه و ۷ مقوله منجر شد (جدول ۱).

یافته‌ها

در ادامه به ارائه یافته‌های پژوهش و تحلیل آن‌ها پرداخته می‌شود.

1. Diekelman

جدول ۱- مفاهیم و مقوله‌های مستخرج از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته

مقوله‌ها	مفاهیم
ویژگی‌های کاربر	میزان تحصیلات، نوع تخصص، آشنایی به زبان مبدأ، موقعیت کاربر، تجربه، آشنایی با متون قبلی، درک کاربر از اطلاعات، علایق و عقاید کاربر، منابع و اطلاعات موجود در محیط اطلاعاتی کاربر، مسئله و نیاز اطلاعاتی، اولویت‌ها و ملاحظات فردی، زمان طرح پرسش از سوی فرد، حالت روانی و شرایط فیزیکی کاربر، عوامل موقعیت بیرونی، اهداف کاربر از جستجو، آشنایی با نشریه یا ناشر
سامانه اطلاعاتی	نوع متن، توصیفگرهای نمایه‌ای، محتوا و پوشش اطلاعات در سامانه اطلاعاتی، نوع و سطح منابع ذخیره‌شده در سامانه اطلاعاتی، پوشش زمانی منابع در سامانه اطلاعاتی
سامانه بازیابی	وضعیت سامانه بازیابی از لحاظ زبان، وضعیت سامانه بازیابی از لحاظ ساختار، وضعیت سامانه بازیابی از لحاظ قابلیت خواندن، خطمشی و کیفیت سازمان‌دهی، بازیابی اطلاعات
ویژگی‌های سند	تازگی، اعتبار، قابل‌فهم بودن، دامنه تهیه، موضوعیت، سطح، کیفیت، دامنه موضوعی، نو بودن، روزآمدی در تاریخ نشر، موثق بودن، روابط و گرایش، اطلاعات مربوط به محتوای اطلاعاتی مدارک، اطلاعات مربوط به مأخذ مدارک، چکیده، نویسنده، محتوا، تمام متن بودن نشریه، جاذبه تصویری
ویژگی‌های پایگاه	قابلیت جست‌وجو از طریق فیلد عنوان، قابلیت جست‌وجو از طریق کلیدواژه، قابلیت جست‌وجو از طریق پدیدآورنده، امکان جست‌وجوی ترکیبی، قابلیت جست‌وجوی دقیق، قابلیت جست‌وجوی مترادف‌ها، قابلیت جست‌وجو همراه با کنترل املائی واژگان، جست‌وجوی پیشرفته، امکان پالایش جست‌وجو، رتبه‌بندی نتایج جست‌وجو، ارائه پیشنهادها، جست‌وجو، امکان خوشه‌سازی نتایج جست‌وجو، قابلیت استفاده از محدودگرهای مکانی، قابلیت استفاده از محدودگرهای زمانی، قابلیت استفاده از محدودگرهای موضوعی، قابلیت استفاده از محدودگرهای شکلی، قابلیت استفاده از محدودگرهای زبانی
ربط درخواست‌ها و پرسش‌ها	تبادل‌نظر با متخصصان به صورت برخط، طرح پرسش به شکل گذاشتن پست و دریافت نظرات
وجود بازخورد ربط	توجه به فضاوت کاربران در زمینه ربط اطلاعات بازیابی‌شده، وجود رتبه‌بندی در زمینه اطلاعات بازیابی‌شده و وجود بازخورد ربط

ویژگی‌های کاربر یک عامل بهبود ربط است (جدول ۱)، که شامل برخی خصوصیات فردی، علمی، محیطی و فیزیکی کاربر است. عامل مهم

دیگر ویژگی‌های سامانه اطلاعاتی است، شامل نوع متن، توصیفگرهای نمایه‌ای، محتوا و پوشش اطلاعات در سامانه اطلاعاتی، نوع و سطح منابع ذخیره‌شده در سامانه اطلاعاتی و پوشش زمانی منابع در سامانه اطلاعاتی. سامانه‌های بازیابی با استفاده از مجموعه عملگرهایی که پیوسته در حال تغییر و بهبود هستند، مصداق‌های آنچه را مرتبط تشخیص می‌دهند بازیابی و نمایش می‌دهند.

گرچه ربط نسبی است، اما در نظر گرفتن عوامل تأثیرگذار می‌تواند تا حدودی آن را حل کند. تعداد کلیدواژه‌های جست‌وجو و محل قرارگیری آن‌ها می‌تواند نرخ ربط را بالا ببرد. ویژگی‌های خود پایگاه نیز در بهبود ربط بسیار تأثیرگذار است. زیرا نحوه جست‌وجو می‌تواند در بهبود ربط اثرگذار باشد.

چیزهایی که مدرک را بازنمایی می‌کنند، نظیر عنوان، کلیدواژه، نام پدیدآور، در واقع جانشین آن هستند که به‌منزله ویژگی‌های سند در مقوله‌ها به آن اشاره شده است. شبکه لینکدین معمولاً هرگاه اصل مدرک را به‌دست ندهد، یک جانشین آن را ارائه می‌کند. یکی از مشارکت‌کنندگان در این پژوهش گفت:

«اگر اصل مقاله یا کتاب را پیدا نکنم، در بیشتر موارد، اثری از آن را پیدا می‌کنم...». یکی دیگر از مشارکت‌کنندگان گفت: «برای یافتن مقالات معمولاً به لینکدین مراجعه نمی‌کنم ولی اگر دنبال اخبار خاصی در رابطه با رشته تخصصی خودم باشم یا دنبال همایش یا سمینار خاصی باشم، به‌راحتی در لینکدین پیدا می‌کنم».

مشارکت‌کننده دیگری گفت:

«لینکدین حاوی اطلاعات خیلی زیادی در ابعاد مختلف است، اگر اصل مطلبی که می‌خواهم را هم پیدا نکنم، بالاخره چیزی که به‌نحوی به آن ربط داشته باشد، پیدا می‌شود». «معمولاً در لینکدین، اطلاعات مختصری در زمینه همایش‌ها یا نشانی اینترنتی آن‌ها را پیدا می‌کنم».

به نیازهای اطلاعاتی که کاربر به زبان خود یا به زبان سامانه با آن مطرح می‌کند و خواستار پاسخ برای آن‌ها می‌شود اصطلاحاً درخواست‌ها و پرسش‌ها می‌گوییم. شبکه‌های اجتماعی علمی این امکان را فراهم می‌کنند

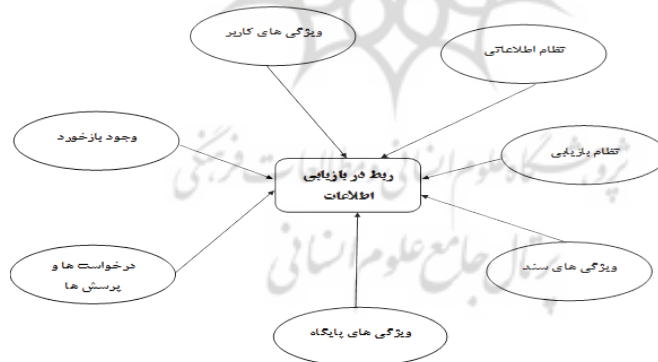
1. Sorrogate

که کاربران، نیازهای اطلاعاتی خود را در قالب کلام بیان کنند و با سایر متخصصان برای دریافت پاسخ، مرتبط شوند. در لینکدین نیز افراد به راحتی می‌توانند با همکاران و پدیدآوران آثار در سراسر جهان ارتباط برقرار کنند و با فرستادن یک پُست، ایده یا پرسش خود را مطرح کنند و واکنش‌های بسیار دریافت کنند. یکی از مشارکت‌کنندگان به ما گفت:

«من دوستان زیادی در لینکدین دارم، هر وقت که با یک مسئله علمی مواجه شوم، از آن‌ها کمک می‌گیرم... معمولاً پاسخ خود را دریافت می‌کنم». مشارکت‌کننده دیگری گفت: «لینکدین این فرصت را فراهم می‌کند که با متخصصان سراسر دنیا مرتبط باشم و نیازهای اطلاعاتی خود را رفع کنم».

شبکه لینکدین مکانیسم‌هایی برای داوری در زمینه ربط اطلاعات بازیابی شده ندارد. این می‌تواند اعتبار آن را خدشه‌دار کند. یکی از مشارکت‌کنندگان گفت:

«وقتی نام یکی از متخصصان را در لینکدین جست‌وجو می‌کنم، نام‌های زیادی ارائه می‌شود که رتبه‌بندی مشخصی ندارند. معمولاً ساعت‌ها صرف جست‌وجو می‌کنم... لینکدین، سازوکار منسجمی برای رتبه‌بندی نتایج جست‌وجو ندارد و از کاربر بازخورد نمی‌گیرد».

شکل ۱- عوامل مؤثر بر بهبود ربط در بازیابی اطلاعات

نتیجه‌گیری

هفت عامل اصلی در بهبود ربط در بازیابی اطلاعات در شبکه اجتماعی علمی لینکدین اثرگذار است (شکل ۱). متخصصان در این شبکه‌ها بیش از آموختن مهارت و یافتن پاسخ به پرسش‌های علمی و فنی، در پی آگاهی یافتن از آخرین دستاوردها و رویدادهای علمی، شناختن اشخاص مطرح و رزومه ایشان‌اند. در شبکه لینکدین نتایج بازیابی شده رتبه‌بندی دقیق نمی‌شود. این شبکه در زمینه میزان ربط اطلاعات بازیابی شده نظر کاربران را جویا نمی‌شود. حال آنکه نحوه برگردان یک سند مشخص به جستار در ربط اطلاعات بازیابی شده بسیار اهمیت دارد.

اغلب مشارکت‌کنندگان اعلام کردند با مشکلاتی مانند بی‌اطلاعی از نحوه جستجوی اطلاعات، بی‌اطلاعی از نحوه برقراری ارتباط با سایر متخصصان و بی‌اطلاعی از امکانات موجود در شبکه اجتماعی علمی مواجه‌اند. اما لینکدین کمتر به بازیابی اطلاعات و بیشتر بر گسترش شبکه‌های دوستی توجه دارد. در نتیجه، میزان ربط در آن کم، اما امکان طرح پرسش و دریافت پاسخ در آن زیاد است.

ایران از نظر سرعت اینترنت به سبب ضعف زیرساخت‌ها یا مسائل امنیتی جایگاه مناسبی در جهان ندارد. این یک دغدغه اصلی کاربران است. افزون بر آن، تشویق نشدن از طرف دانشگاه‌ها، نگرانی از خدشه به حریم خصوصی، فیلترینگ، آشنایی نداشتن با شبکه‌های اجتماعی و امکانات آن‌ها نیز وجود دارد. با این همه، جامعه پژوهشی از این شبکه‌ها بسیار استفاده می‌کنند (امیری و همکاران، ۱۳۹۵).

رشد روزافزون منابع اطلاعاتی در وب و افزایش نیاز کاربران در دستیابی به اطلاعات، بستری مناسب را در نظام‌های بازیابی اطلاعات برای ارائه اطلاعات مورد نیاز کاربران و افزایش کیفیت محتوا ایجاد می‌کند. راه‌های بهبود بازیابی و افزودن متن مدارک علمی از زمینه‌های مهم تحقیقاتی در آینده است.

مآخذ

- امیری، مقصود؛ انتظاری، علی؛ مرتجی، نجمه السادات (۱۳۹۵). الگوی رفتار اشتراک دانش متخصصین ایرانی در شبکه‌های اجتماعی تخصصی: شناسایی شاخص‌ها. *تعامل انسان و اطلاعات*، ۳(۳): ۸۱-۶۶.
- بیابانی، مریم (۱۳۹۸). استفاده از روش‌های مبتنی بر جاسازی بردار کوئری در بازیابی اطلاعات، *پایان نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده مهندسی و علوم کامپیوتر.
- بیگم مرتضوی، لیلا (۱۳۹۴). یک روش نوین بازیابی اطلاعات با تلفیق مدل‌های فازی و فضای برداری، *پایان نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه شیراز، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر.
- جوادی مقدم، سید محمد؛ عبدالرزاق نژاد، مجید؛ قادری فریز، مهناز (۱۳۹۶). بهبود بازیابی اطلاعات بر اساس تشابه معنایی کلمات کلیدی با استفاده از رتبه دهی مبتنی بر گراف، *چهارمین کنفرانس ملی فناوری اطلاعات، کامپیوتر و مخابرات*، مشهد، دانشگاه تربت حیدریه.
- حسن‌زاده، محمد؛ غفاری، سعید؛ زارعی، عاطفه، کمندی، حسین (۱۳۹۳). کارکرد عنوان و نشانی اینترنتی در بهبود ربط نتایج بازیابی اطلاعات، پژوهش‌های نظری و کاربردی در علم اطلاعات و دانش‌شناسی، *پروژه‌نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی* ۴ (۱).
<https://doi.org/10.22067/riis.v4i1.19408>

- Berger, A., & Lafferty, J. (2017, August). Information retrieval as statistical translation. In ACM SIGIR Forum (Vol. 51, No. 2, pp. 219-226). New York, NY, USA: ACM. <https://doi.org/10.1145/3130348.3130371>
- Farhi, S. H., & Boughaci, D. (2018). Graph based model for information retrieval using a stochastic local search. *Pattern Recognition Letters*, 105, 234-239. <https://doi.org/10.1016/j.patrec.2017.09.019>
- Greenwood, S., Perrin, A., & Duggan, M. (2016). Social media update 2016. *Pew Research Center*, 11(2).
- Losada, D. E., Parapar, J., & Barreiro, A. (2018). A rank fusion approach based on score distributions for prioritizing relevance assessments in information retrieval evaluation. *Information Fusion*, 39, 56-71.
DOI:10.1016/j.inffus.2017.04.001
- Thangaraj, M., & Sujatha, G. (2014). An architectural design for effective

information retrieval in semantic web. *Expert Systems with Applications*,
41(18), 8225-8233. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2014.07.017>

استناد به این مقاله:

شیرزاد، مجید؛ موسوی چلک، افشین؛ ضیایی، ثریا؛ سهیلی، فرامرز؛ سلامی، مریم (۱۳۹۹).
تجربه زیسته متخصصان کتابداری پزشکی در زمینه ربط اطلاعات در شبکه اجتماعی
لینکدین. *فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۳۱ (۳)، ۴۸-۵۷

DOI: 10.30484/nastinfo.2020.2470.1933

